

Konferencja nt. wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego pod hasłem

POKL wczoraj, dziś i jutro

Toruń, 14 maja 2013r.

Własna firma z EFS – efekty SPO RZL, ZPORR i PO KL

Karolina Jakubowska
PAG Uniconsult

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Podstawowe informacje o badaniu

Cel	Przedmiot	Metody	Termin
<ul style="list-style-type: none"> Ocena trwałości i efektywności wsparcia udzielonego na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach SPO RZL, ZPORR oraz PO KL. Analiza efektu dodatkowości lub efektu deadweight'u interwencji oraz możliwości funkcjonowania na rynku nowopowstałych firm 	<ul style="list-style-type: none"> Województwo kujawsko-pomorskie Wsparcie udzielone w ramach: <ul style="list-style-type: none"> 1.2, 1.3 SPO RZL 2.5 ZPORR 6.1.3, 6.2 PO KL Osoby, które otrzymały dotację oraz dobrana grupa kontrolna osób, które nie otrzymały dotacji 	<ul style="list-style-type: none"> CATI (N=1000) Studia przypadków (N=10) IDI (N=20): IZ, IW/IP, PARP, banki, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe Analiza danych zastanych Przykłady praktyk zagranicznych Panel dyskusyjny 	<ul style="list-style-type: none"> kwiecień – sierpień 2012

The background features a soft, warm-toned illustration. On the left side, there are several orange spheres of varying sizes, some of which are connected by thin, light-colored lines, resembling a stylized molecular structure or a network diagram. The overall aesthetic is clean and modern, with a focus on geometric shapes and a warm color palette.

Liczba przyznanych dotacji

Od 2004 do 2011...

9%

- Udział uczestników, którzy otrzymali środki wśród ogółu wspartych w Działaniach

9 715

- Liczba przyznanych dotacji

78-90%

- Udział dotacji udzielonych przez urzędy pracy

22%

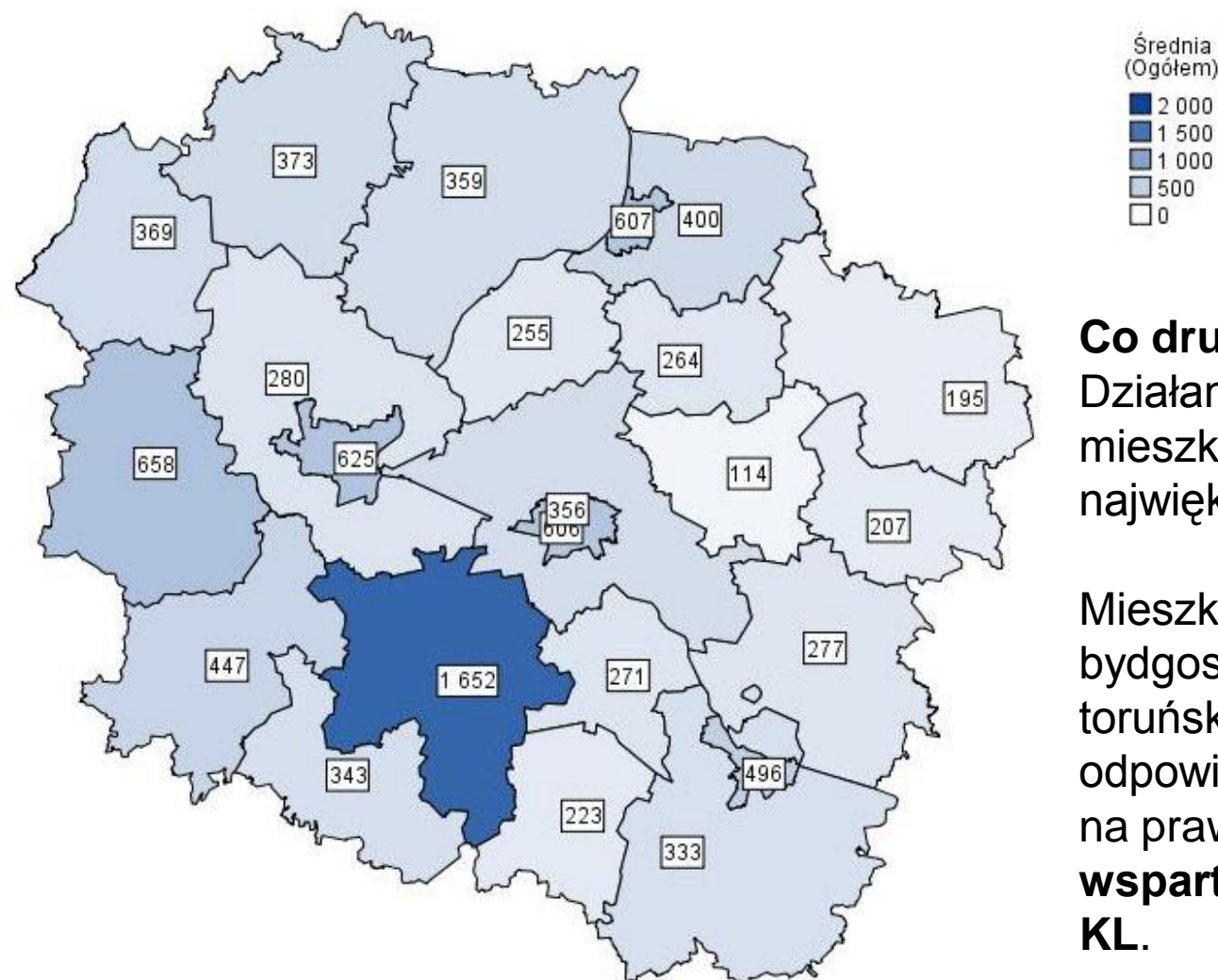
- Udział dotacji przyznanych os. w wieku 18-24

7%

- Udział dotacji przyznanych os. po 50 r.ż.

			SPO RZL 1.2 (N=760)	SPO RZL 1.3 (N=1362)	ZPORR 2.5 (N=225)	PO KL 6.1.3 (N=5720)	PO KL 6.2 (N=1648)	Ogółem (N=9715)
	% odbiorców dotacji wśród ogółu wspartych		3%	7%	36%	11%	80%	9%
	Kobiety		49%	46%	47%	41%	43%	43%
		15-24 lat	45%	0%	3%	7%	7%	9%
		25-49 lat	4%	44%	42%	31%	33%	31%
		50-64 lat	0%	2%	2%	3%	3%	2%
	Mężczyźni		51%	54%	53%	59%	57%	57%
		15-24 lat	48%	0%	2%	11%	13%	12%
		25-49 lat	3%	50%	48%	42%	40%	40%
		50-64 lat	0%	4%	3%	6%	5%	5%
	% os. z wykształceniem wyższym		9%	10%	b.d.	19%	48%	21%
	Prowadzenie działalności gosp. kiedykolwiek przed projektem*		5%	31%	22%	19%	26%	22%
	Rodzice prowadzili działalność gospodarczą*		67%	28%	30%	25%	29%	29%
	Status w chwili przystąpienia do projektu*							
		Zatrudniony jako pracownik najemny poza rolnictwem	4%	6%	58%	9%	45%	15%
		Pracujący w rolnictwie	0%	0%	2%	0%	4%	1%
		Niepracujący i poszukujący pracy krócej niż przez rok	47%	47%	18%	54%	22%	46%
		Niepracujący i poszukujący pracy przez rok lub dłużej	25%	44%	14%	34%	22%	33%
		Niepracujący, nie poszukujący pracy i uczący się (formalnie)	13%	2%	0%	2%	4%	3%
		Niepracujący, nie poszukujący pracy i nie uczący się	11%	1%	8%	1%	3%	2%

Liczba przyznanych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w latach 2005-2012

Co druga dotacja przyznana w Działaniu 2.5 ZPORR trafiała do mieszkańców czterech największych miast.

Mieszkańcy powiatów bydgoskiego, grudziądzkiego, toruńskiego, włocławskiego oraz odpowiadających im miast na prawach powiatu **stanowią 45% wspartych w Działaniu 6.2 PO KL.**

Jakie wsparcie?

Jedynie **11-16 %** uczestników projektów systemowych otrzymało **wyłącznie dotację**, pozostali zaś najczęściej dodatkowo się szkolili.

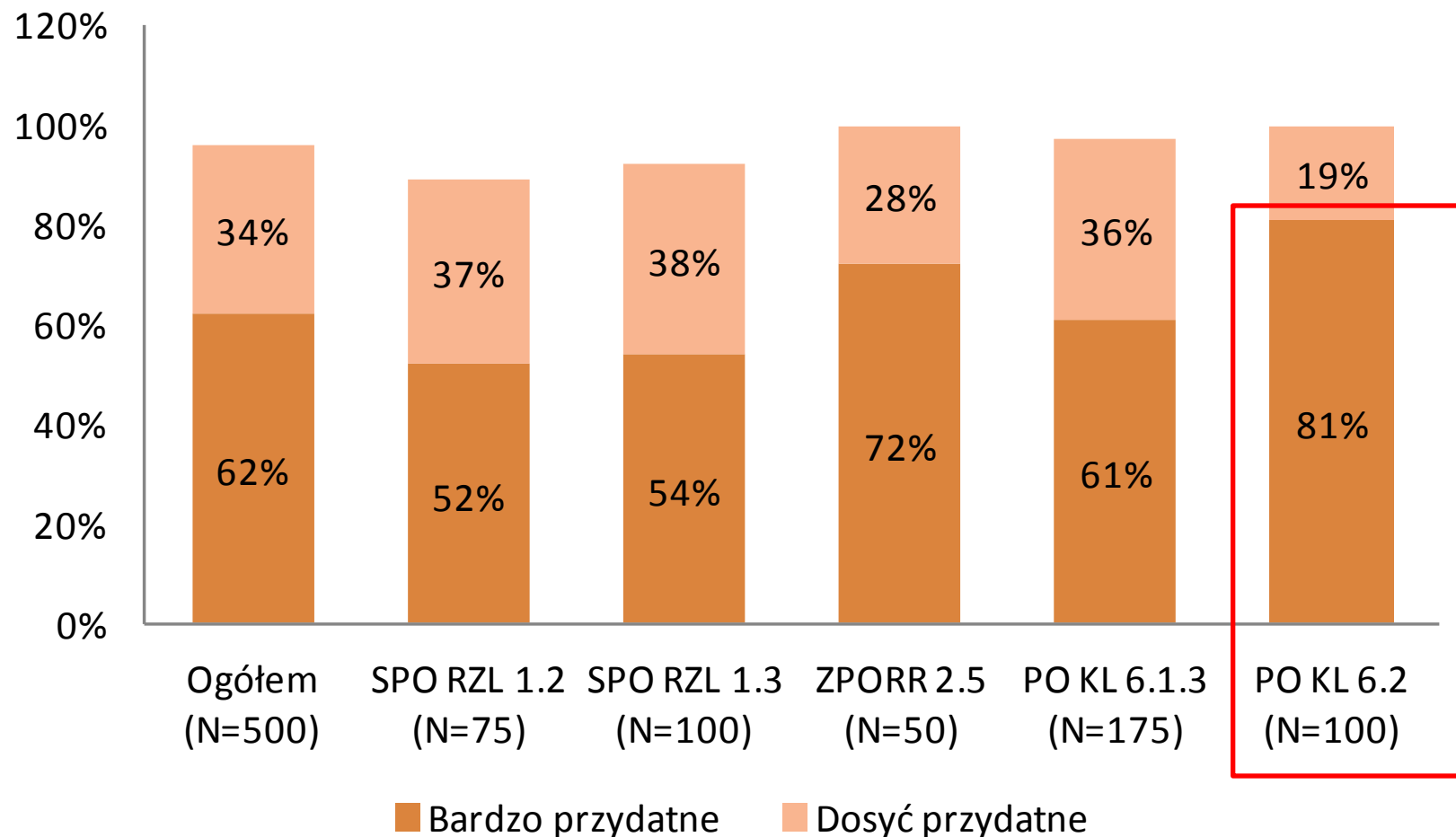
	Ogółem (N=467)	SPO RZL 1.2 (N=70)	SPO RZL 1.3 (N=98)	ZPORR 2.5 (N=43)	PO KL 6.1.3 (N=167)	PO KL 6.2 (N=89)
Średnia	15901	11264	11200	16881	15231	28123
Min	6500	8000	7000	6500	8000	10000
Max	40000	15000	18000	20000	19800	40000
Mediana	14800	11000	11000	19000	15000	28000

Wsparcia pomostowego nie mogą udzielać urzędy pracy i jest ono oferowane jedynie w projektach konkursowych. Dotychczas skorzystało z niego **68 %** uczestników Działania 2.5 ZPORR i **82 %** uczestników Działania 6.2 PO KL. Zgodnie z deklaracjami uczestników, było ono wypłacane przez okres średnio 7 miesięcy w średniej wysokości: 644 zł w Działaniu 2.5 ZPORR i 798 zł w Działaniu 6.2 PO KL.

Wsparcie
szkoleniowe

Dotacja

Wsparcie
pomostowe

Ocena przydatności wsparcia

Źródło: Badanie CATI uczestników, którzy otrzymali dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Czy coś należy zmieniać?

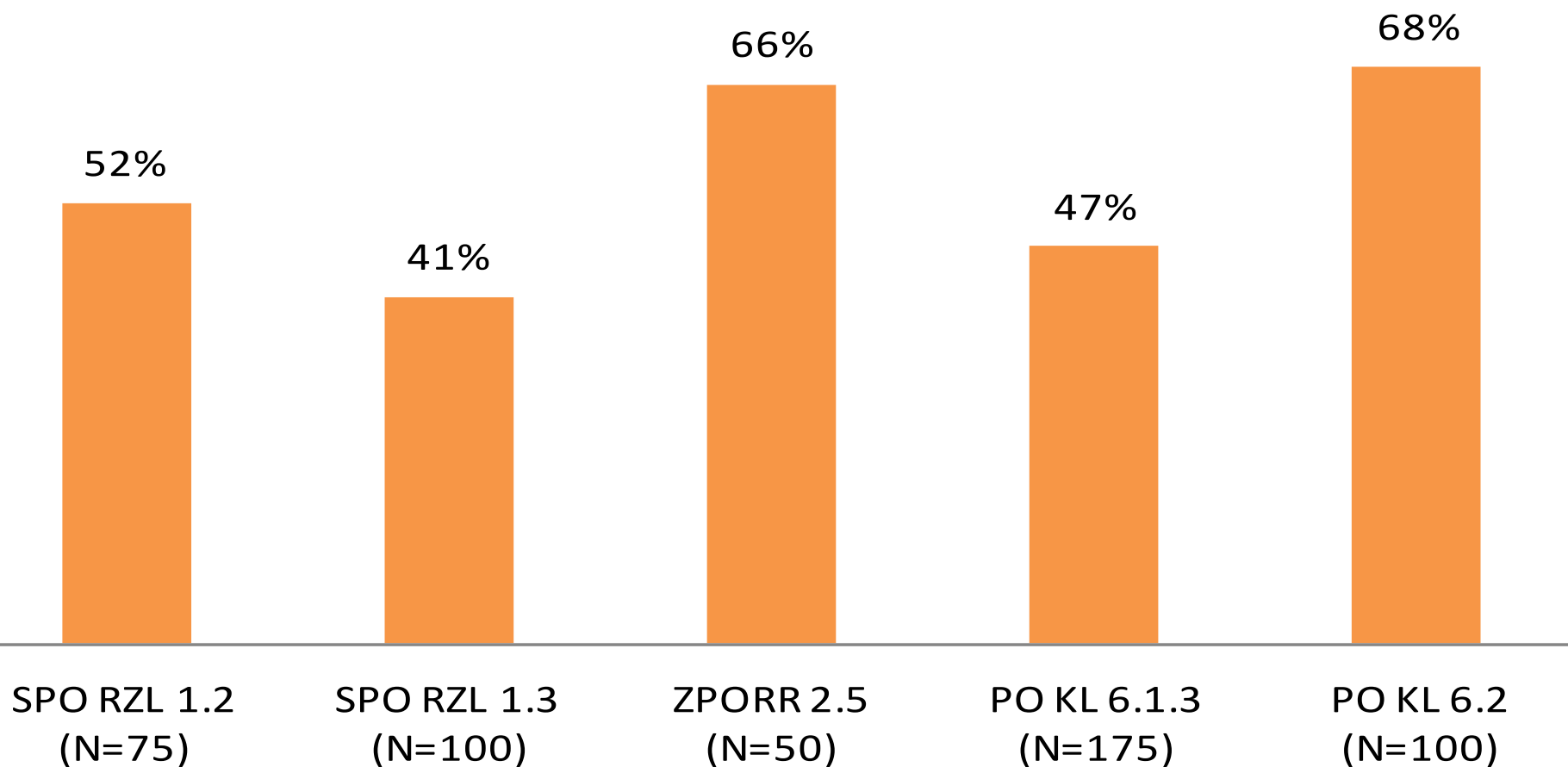
3rd Quarter 2001	3rd Quarter 2000	2nd Quarter 2001	Nine Months 2001	Nine Months 2000
Revenues \$43,641	\$59,338	\$50,789	\$152,499	\$183,706*
Expenses 43,018	55,467	47,979	144,918	166,224*
After-Tax Profit/Loss 405	2,516	1,832	4,927	11,362*
After-Tax Annualized Return on Capital 1.1%	7.3%	5.0%	4.5%	11.4%
Assets** 2,680,452	2,342,225	2,562,618	2,680,452*	2,342,225
Capital & Subordinations 150,319*	139,721	146,179	150,319*	139,721
Commission Revenues 6,062	7,415	6,668	20,215	25,868*
Number of Firms Reporting 261	273	258	272	284
Number of Profitable Firms 158	210	171	178	242
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms 2,807	4,300	3,482	10,970	18,470
Number of Unprofitable Firms 103	63	87	94	42
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms (2,183)	(428)	(663)	(3,388)	(989)
3rd Quarter 2001	3rd Quarter 2000	2nd Quarter 2001	Nine Months 2001	Nine Months 2000
Revenues \$43,641	\$59,338	\$50,789	\$152,499	\$183,706*
Expenses 43,018	55,467	47,979	144,918	166,224*
After-Tax Profit/Loss 405	2,516	1,832	4,927	11,362*
After-Tax Annualized Return on Capital 1.1%	7.3%	5.0%	4.5%	11.4%
Assets** 2,680,452	2,342,225	2,562,618	2,680,452*	2,342,225
Capital & Subordinations 150,319*	139,721	146,179	150,319*	139,721
Commission Revenues 6,062	7,415	6,668	20,215	25,868*
Number of Firms Reporting 261	273	258	272	284
Number of Profitable Firms 158	210	171	178	242
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms 2,807	4,300	3,482	10,970	18,470
Number of Unprofitable Firms 103	63	87	94	42
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms (2,183)	(428)	(663)	(3,388)	(989)
3rd Quarter 2001	3rd Quarter 2000	2nd Quarter 2001	Nine Months 2001	Nine Months 2000
Revenues \$43,641	\$59,338	\$50,789	\$152,499	\$183,706*
Expenses 43,018	55,467	47,979	144,918	166,224*
After-Tax Profit/Loss 405	2,516	1,832	4,927	11,362*
After-Tax Annualized Return on Capital 1.1%	7.3%	5.0%	4.5%	11.4%
Assets** 2,680,452	2,342,225	2,562,618	2,680,452*	2,342,225
Capital & Subordinations 150,319*	139,721	146,179	150,319*	139,721
Commission Revenues 6,062	7,415	6,668	20,215	25,868*
Number of Firms Reporting 261	273	258	272	284
Number of Profitable Firms 158	210	171	178	242
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms 2,807	4,300	3,482	10,970	18,470
Number of Unprofitable Firms 103	63	87	94	42
Aggregate Pre-Tax Earnings of Profitable Firms (2,183)	(428)	(663)	(3,388)	(989)

Założone firmy

- 99% indywidualne działalności gosp.
- działające w: branży usługowej (44%), handlu (29%), budownictwie (19%), przemyśle (8%)
- rzadko zmieniają profil prowadzonej działalności (6%)
- niewysokie przychody (przeciętnie 30 tys. złotych)
- Żadnych inwestycji nie dokonano w co piątej firmie utworzonej przy pomocy środków EFS
- firmy bardzo rzadko korzystały z innego wsparcia w ramach programów unijnych lub krajowych

- Prowadzący firmy funkcjonujące na rynku są **optymistyczni co do ich przyszłości**. Obecną sytuację prowadzonej firmy za zdecydowanie pewną ocenia 26% badanych, którzy otrzymali dotację, oraz 32% firm, które utworzone zostały w podobnym okresie, lecz bez pomocy EFS. W porównaniu z próbą kontrolną osoby, które założyły firmy przy pomocy środków EFS, rzadziej deklarują, że występuje poważne ryzyko likwidacji (2% w stosunku do 7%).
- Prawie 30% utworzonych przy pomocy EFS firm **generuje dodatkowe miejsca pracy zajmowane przez inne osoby niż uczestnik i jego rodzina**.
- **12%** badanych stwierdza, że **pojawienie się ich firmy na rynku wpłynęło na zwiększenie konkurencji na rynku i wymusiło obniżenie cen przez konkurencję**.

Wskaźnik utrzymania działalności gospodarczej według typu interwencji

Przeżywalność przedsiębiorstw odbiorców dotacji była wyższa niż ogółu działalności gospodarczych osób fizycznych w Polsce

Wskaźnik przeżycia	Przedsiębiorstwa w Polsce (dane GUS)	Odbiorcy dotacji
18 miesięcy	70%	78%
30 miesięcy	55%	68%
42 miesiące	44%	60%
54 miesiące	36%	53%
66 miesięcy	31%	48%

Przyczyny likwidacji/zawieszenia działalności

Determinanty przeżycia

- Im więcej środków własnych zaangażował uczestnik w założenie i rozruch firmy, tym większe było prawdopodobieństwo jej przeżycia.
- Mniejszym o 50% ryzykiem zamknięcia cechowały się te przedsiębiorstwa, których klienci pochodzili z wielu województw, z całego kraju lub z zagranicy.
- Wyraźnie **większym ryzykiem zamknięcia** charakteryzowały się firmy **założone w roku 2010**. Dane GUS (GUS, 2012) nie wskazują na to, by w całym kraju działalności założone w 2010 roku cechowały się mniejszą przeżywalnością – wręcz przeciwnie – wyjaśnienia tej prawidłowości należy więc poszukiwać nie w koniunkturze gospodarczej, lecz raczej w specyfice udzielonego wówczas wsparcia lub grup nim objętych.
- Im większa stopa bezrobocia w powiecie zamieszkania uczestnika, tym większe ryzyko niepowodzenia działalności gospodarczej.
- Analizy nie dostarczyły podstawy do sformułowania wniosku, że wsparcie pomostowe zwiększa przeżywalność firm.

Determinanty przeżycia

- Trwałości **sprzyjało** posiadanie przez uczestnika wykształcenia **zasadniczego zawodowego**.
- **Mniejsze szanse** na założenie trwałej firmy miały **osoby długotrwale bezrobotne** przed projektem. Może to wynikać z ich średnio niższego poziomu kwalifikacji lub motywacji.
- Mniejszą przeżywalnością charakteryzowały się przedsiębiorstwa założone przez uczestników, którzy uczestniczyli w szkoleniach. Świadczy to nie tyle o szkodliwości szkoleń, co prawdopodobnie o tym, że szkolenia były kierowane do trudniejszych grup docelowych z punktu widzenia szans na utrzymanie działalności gospodarczej.
- Kategorią założonych przy udziale dotacji przedsiębiorstw, która cechuje się szczególnie niską przeżywalnością, są działające **jedynie na rynku lokalnym firmy z branży handlu i napraw**. Jak pokazuje zebrany materiał badawczy, składają się na nią głównie sklepy spożywcze, odzieżowe, przemysłowe, warsztaty samochodowe itp.

Czy dzięki EFS?

- 41% wspartych zadeklarowało, że nawet bez dotacji zdecydowałoby się otworzyć własną firmę. Najczęściej deklaracje takie składali uczestnicy Działania 2.5 ZPORR.
- Porównując liczbę firm utworzonych przez odbiorców dotacji z próbą kontrolną można oszacować, że bez otrzymania dotacji 18% jej odbiorców rozpoczęłaby działalność w ciągu trzech lat, a około 34% w ciągu pięciu i pół roku.

Efektywność brutto

- Na jedno istniejące w momencie badania miejsce pracy, które zostało utworzone przy udziale dotacji, przypadają nakłady w wysokości około 21,6 tys. złotych. Zapewnienie jednej osobie miejsca pracy na 1 rok uzyskano przy nakładach na dotacje i wsparcie pomostowe w wysokości około 3,4 tys. złotych.

Efektywność netto

- Na jedno istniejące w momencie badania miejsce w przedsiębiorstwach, które według deklaracji uczestników zostały utworzone dzięki dotacjom, przypadają nakłady w wysokości około 29,3 tys. złotych. Zapewnienie jednej osobie miejsca pracy na 1 rok w takich przedsiębiorstwach wymagało nakładów w wysokości około 6,7 tys. złotych.

A czy gdyby zamiast dotacji mógł(mogła) Pan(i) otrzymać tylko pożyczkę na rozpoczęcie działalności gospodarczej to był(a)by Pan(i) gotów(owa) wziąć udział w takim projekcie i założyć własną firmę korzystając z takiej pożyczki?

